

Batı'nın zihniyet yaptırımı

Akif Emre, 26 Kasım 2016 Yenişafak

<http://www.yenisafak.com/yazarlar/akifemre/batinin-zihniyet-yaptirimi-2034387>

Avrupa ile siyasi gerginlik yaşıyoruz. AP her türlü denge hesaplarını iç çelişkilerini bir kenara bırakarak büyük farkla Türkiye aleyhinde kararı onaylıyor. Kendi içinde çelişkiler yumağı olan Avrupa Parlamentosu stratejik kaygıları da bir kenara bırakarak Ankara'ya ders vermek isteyen bir karara imza attı.

Ortadoğu ile de ilişkilerimizin iyi gittiği söylenemez. Bir yanda kanlı terör ve mezhepçi rekabet Türkiye'yi kültürel hinterlandından koparıyor. Öte yanda birbiri ile zıt iki dünyanın arasında kalmış bir görüntü veriyor Türkiye. Avrupalılara Batılılığımız yeterli gelmiyor. Ortadoğu'yu şiddet sarmalına sokanlar için de fazlasıyla Batılılaşmış görünüyoruz.

Gerilimlerin görünür nedeni politik, stratejik gibi olsa da esasta daha derin tercihlerin kriz anlarında ortaya çıkardığı fay hatlarıdır.

Avrupa Parlamentosu'nun aldığı siyasal karara siyasal tepkiler verilebilir. Bir adım sonrasında muhtemelen iç siyaset de etkilemek için ekonomik yaptırımlar da gelebilir. Toplumsal tepkileri harekete geçirmek, siyasal dizayn gerçekleştirmek için Rusya'ya konulan türden ambargoların devreye girmesine de gerek yok. Küresel finans sistemine entegre daha doğrusu bağımlı bir ekonomik yapının spekülatif operasyonlarla diz çöktürülmesi çok daha mümkün.

Bundan öte temel sorun yapısal dayanıklılık ya da muhtemel yaptırımlar karşısında ekonominin ne kadar zarar göreceği değildir. Siyasi söylem açısından siyasal ve ekonomik sonuçlarıyla yüzleşilmesi gereken bir meydan okuma ile karşı karşıya gelmek de mümkün. Nitekim zaman zaman bu tür krizler olsa da kopma noktasına getirecek son hamleden iki taraf da kaçınır. Muhtemelen iç politikaya müdahale aracı olarak elindeki kozları kullanabileceğinin işaretlerini veriyor.

Türkiye'nin küresel sistemle kurduğu ilişki biçimi sisteme entegre olmak yahut sonuçları bakımından muhtemel spekülatif operasyonlara maruz kalacak bağımlılığından ibaret değil. Asıl mesele toplum olarak sisteme entegre hayat tarzımızın, buna bağlı olarak zihniyet ve değer dünyamızın değişmesi, bağımlı hale gelmesidir. Yani ekonomik tehditlerden ziyade bunun sonucu olarak ortaya çıkacak hayat tarzımızdaki etkisine dair duyulan korkudur.

Türkiye Avrupa birliğine girse de girmese de hayat tarzı, zihniyet dünyası bakımından Batı'ya her zamankinden bağımlı, tüketim toplumlarına özgü eşyaya tutsaklaşan bir hayat tarzı gittikçe benimsenir hale geldi.

Kanaatin, sabrın, israf etmemenin, muhtaçları gözetmenin yerine daha iyi bir hayat, sınırsız tüketim iştihasının öne çıktığı bir toplum yapısına doğru hızla evriliyoruz. Cebimizdeki kredi kartları, ödemek zorunda olduğumuz taksitlerimiz, alıştığımız daha konforlu hayat... ve tüm bunların elden gitme ihtimalini düşünmeye başlamak.

Siyasal tehditlerden çok, alıştığımız, alıştırıldığımız bu hayat tarzının bizi içine iteceği korkular sonuç alabilir.

Asıl mesele siyasal gerilime meydan okumak değil, buna karşı direnecek değerlere sahip çıkmaktır. Avrupalılara özgü buyurgan üslupla karar alanları cesaretlendiren sadece tarihsel ki-birleri değil reel olarak bizim zihniyet dünyamızın ve hayat tarzımızın değişmiş olmasıdır.

Yoksa yoksulluklara karşı her toplum bir şekilde direnir. Ama değerler sistemini değiştiren zihinlerin küresel tüketim sistemine direnmeleri siyasal bir meseleden ibaret değildir.